

FODOR JÓZSEF: MÁRTÉLYI FOGAT

Viktor Szosznora

Edgar Poe olvasása közben

Oly jó volt: asztalom üres.
Nem írok. Senki sem keres.
Szobám a csönd megülte.
Azt hittem: nem kell az ima.
Am ekkor ablakomon a
Fehér Galamb repült be.

Légy-nem-kavarta félhomály.
Csillag szilánkol, szerteszáll.
Csak szentjánosbogárka-
villanytücsök! De nyitva volt
az ablak — behatolhatott!...
S Ő besuhant szobámba.

Nem Ararátról olajág-
hozó, olimposzi sasát
hozzám Zeusz se küldte,
nem angyal, pokloból jövő,
nem postás... Nem előkelő
étterem drága sültje.

Ismertem Őt. Vörös szemét
álmomban rám mereszti rég,
karmai — farkaskörmök.
A tintatartómba hajolt,
kacsingatott és grimaszolt...
Én tudtam — Ő a Küldött.

Tudtam, ki Ő. No, rajta hát!
Minek időzni, ha lejárt
időm? Eb, aki bánja!
Nem esdeklek — „Jaj, Istenem!”
sebészkedjék csak lelkelem
kirurgusok királya.

Sűrű sötétség. Rezedá-
illat! S Ő csőr-szikével a
bordáim szétnyitotta.
Én csak feküdtem. Elhagyott
erőm. Többé már nem tudok
felugrani sikoltva.

S Ő szétbogozta szívemet,
kivette élő lelkemet,
s én szóltam hozzá: „Jól van,
ha kell a lelkem, fogja már,
Őn — hősín menyeyi madár,
én — emberfia voltam.

Lélek? Minek is az nekem?
Elsüllyedt már a reggelem
a kert rőt avarban...
S Ő (Gamajun!) a lelkemet
elvitte, bár még remegett.
S én egyedül maradtam.

Így lelt a mindennapi nap.
Nem olvasták soraimat.
Mint akire dolog vár:
loholtam, préselt a tömeg,
s éreztem, testek közt csak egy
testforma test vagyok már.

Keringek, föld a nap körül,
magam s magamnak tükörül.
Kospata és toportyán-
fogak. Magamnak bégetek,
s vonítok sziklás táj felett:
magamban — minden órán.

Baka István fordítása

Egyszer három férfi elindult kiszállásra. Persze úgy, ahogy a férfiak szoktak, jókedvvel, erővel, étvágyal, mert ahogy a lábukat kiteszik otthonról, valósággal megfiatalodnak. Otthon hétszámra savanyú képpel, gondterhelten járnak-kelnek, tapogatják a derekukat. Hanem ilyenkor?! Az ilyen forró, de szellőtől bókoló rózsák vidámitotta nyárban? Mint a völegények! Otthon hagyták a munkaruhát is, a hajukból kifésülték a tollút, zsebrevágtak egy-egy ötszázast, a szatyorba az uszonna mellé, amit a feleségük készített, becsempésztek a fürdőnadrágot, s a furgonban helyet foglalva már űk vótak a legszebb férfiak, nevetve, vágyakozva azt gondolták magukban: „Bár csak adna már az Isten egy szeretőt, ha mingyán egy ördögöt is!”

Józsi, a sofőr hallgatózott, jól jár-e a motor, aztán hátravigyorgott a szerelőkre: „Minden lánynak van már szeretője!”, s megugrasztotta a kocsi. Mintha gondolatolvasó lett volna!

Gáspár, Menyhért, Boldizsár, a három házhoz húzó, család szerető családapa s kiváló szakember kukucsáltak kifele az ablakon, hátha már most, korán reggel ott áll a városból kivezető országúton autóstoppa várva három tizenkilenc éves, mosolygós, ropogós, gyönyörű lány, egy szőke, egy barna meg egy fekete, akik épp vidám kalandra szövetkeztek s épp ilyen negyvennél alig idősebb, gázt szállító távvezetékek kompresszorjaihoz igen értő férfiakra vágnak.

Miért ne? A véletlen nagy kerítő, s nekik volt már életükben annyi véletlenben részüket! Az tán nem véletlen, hogy nem Monte Carlóban, hanem Algyón születtek? Fabius, aki körülbelül annyi idős, mint űk, már túl van a miniszterelnökségen! Tudta ő, míg meg sem született, hogyha embernek elevenedik, harmincnyolc évesen francia miniszterelnök vagy magyar kompresszorszerelő lesz?

Mert ilyen a véletlen! Gáspár, Menyhért, Boldizsár, ez a három beleváló fickó ezért leste jogos éberséggel az országút szélét: — hátha! Mert amilyen véletlen eléjük sodorta az életben a feleségeiket, vagy az algói gázvezetőt a kompresszorjaival, egy ugyanolyan véletlen odaidőzített három kedves, tüzes kancacsikót is az olasz filmekből, s akkor aztán lesz nemulass! — vágták hátba egymást, hogy csak úgy döngött.

Aj, nyáron különben is minden más! Nemrég még hóban-sárban caplattak, pufajkában dideregtek az átkozott kompresszorok körül, fújta rájuk a szél az éles, fagyott hőmorzsálat. De most nyár van, nyár!

Csak hát nem vót szerencsájuk, üres vót az országút széle, csupán egy szomorú kórtefa ágai integettek az elsuhanó kocsi után.

— Korán van még, fene bele — bosszankodott Gáspár, s életében először sajnálta, hogy nem az iskolába, hanem mellé járt. Ha tanult volna, nem hajnali hatkor indulna kiszállásra, hanem amikor a lányok jól kialudva, kipihenve magukat, elindulnak stoppolni.

— Hosszú még a nap — bölcsekedt Menyhért, aki a legrafináltabb, tehát legoptimistább vót köztük.

Boldizsár meg elgondolkozott: — Vasböcskört, vaspalcát veszek a kezembe, mindaddig keresem a

szép szeretőmet, míg meg nem találom. — Annyira ráéhezett a nyárra, egy nyári lányra.

Hát így vótak abban az autóban.

Ahova mentek, csak nemrég készült el, ott még nem jártak. Úgy gondolták, csak áldást kell adni rá: rendben, üzemelhet. Aztán marad idejük valahol strandra menni, kiülni egy teraszra sörözni, lányokra kacskintani, a lányokkal zöld fűben összebújni, aztán megfrissülve hazaérni a családi fészekbe.

A kompresszorállomás egy tanya közelében, pipacsos rét közepén futó, ezüstösen csillogó gázvezeték épült. Az a tanya azonban nem akármilyen vót: egy öregasszony lakott ott a lányával, Ibronkával. Nagyon szomorkodott ű is, hogy már minden lánynak van szeretője, csak neki nincsen. ű vót pedig a legszebb jány az egész határban. Régóta várt, várt, gondolkodott, hátha kerülne valamerről neki is egy szerető, ezen a reggelen aztán magában így fohászzkodott: „Bár csak adna már az Isten, ha mindnyán egy ördög vón is!” Az-

ni a derekadat, a lábadat, a gyönyörű testedet?

Ibronka kaszált hevesen, dobogott a halántéka, zubogott a vére, de emlékezett a férfi lábára, amikor az magához akarta hajlítani, megmakacsolta magát, a kaszát nem engedte el, inkább annál nagyobbakat suhintott, minél türelmetlenebb lett a völegény.

A kompresszorállomásról a másik kettő szemmel követte az eseményeket, egyszer csak kilépett Menyhért, indult a jány felé. Mikor megpillantották, Gáspár finom szóval elköszönt, Ibronkának meg még hevesebben vert a szíve, mert eddig egy se, most meg egyszerre három kérője akadt! Csak el ne rontsa...

Gáspár eltűnt a kompresszorház felé, Menyhért odaért hozzá, s megszólította gyönyörűen:

— Sziép jány Ibronka! Nem sajnálok tönkretenni a derekadat, a lábadat, a gyönyörű testedet?

Ibronka kaszált hevesen, várta, hátha űhozza, a szívéhez is szólunk, de Menyhért — aki a legrafináltabb, tehát a legoptimistább is vót — rögtön

Gulay István

Három szerelő királyok

Fedics Mihály mesemondó emlékére

tán fészkelődött, s indult ki az anyja parancsára a rétre, a csillogó gázvezeték körül a fűvet lekaszálni. Az senki földje vót, a széna onnan ingyen vót, a tehén olcsón jóllakott.

Hát amint ott kaszál, egy kismadár a fejire száll, de még énekel is. Abban a pillanatban porfelhőbe burkolva feltűnt a tanyahoz vezető dűlőúton egy furgon, meg sem állt az udvarukig. Három férfi búj ki belőle és indultak egyenesen feléje. Amint odaérték, Ibronkának kiesett a kezéből a kasza. Utána kapott Gáspár, de Ibronka is, s ahogy nyúlt a kaszáért, valahogy a férfi lábához ért. Meghökent, mert lábát ért. Felvette a kaszát, suhintott vele, de olyan ügyetlenül, hogy a kaszanyél oldalba vágta Menyhértet. Ibronka ijedten odakapott, történt-e valami baja, hát a férfi ódalánál behatolt a keze a húsba. Erre még jobban megsompolyodott. Tovább akart kaszálni, akkor meghallotta megint a kismadár hangját, arrafelé nézett: a harmadik férfi, Boldizsár homlokán két kis szarvat látott, az egyiket ült a madár, ott énekel.

Már erre ledobta Ibronka a kaszát, szaladt be sírva az anyjához a tanyaába, elmondani, mi történt. „Se azt nem tudom, kicsodák, se azt nem tudom, hová valók. Azt se tudom, mi lesz ebből a dologból!”

— Ne féj, Ibronka! Ez csak azt jelenti, hogy jön már a te szerető! — Csakhogy az anyja nem tudta, mire fohászzkodott reggel a jánya! — Menj csak — biztatta — kaszálj nyugodtan tovább.

Így aztán visszament a rétre. Mig társai a kompresszort ellenőrizték, Gáspár a kaszáló Ibronkához ódalgott:

— Sziép jány Ibronka! — szólította meg. — Nem sajnálok tönkreten-

feléje nyúlt, erre persze megmakacsolta magát, szoritotta a kaszát, vágta a rendet a tehénkének. Meg azt se feledte, hogy belement a keze ennek az embernek az ódalába, a húsába.

Amazok figyelték, mi történik, kilépett hát Boldizsár is a napfényre, a levegőre, a nyárba, indult a réten futó ezüstös gázvezeték mellett kaszáló jány felé. Menyhért meg vissza, hogy a kompresszorállomás átvizsgálását folytassa.

Míg a jányhoz ért, Boldizsár azon gondolkodott, hogyan is szólítsa meg. Nála szebbet még nem látott, maga vót a verőfény, a hó és a szellő. Odaérve így szólott hozzá:

— Sziép jány Ibronka! Nem sajnálok tönkretenni a derekadat, a lábadat, a gyönyörű testedet?

Ibronka egy pillanatra megmerevedett, megállt a kasza a kezében. Gáspár máris a fenekéhez nyúlt, már-már megbüvölődött vóna a jány, de akkor felvillant előtte Boldizsár homlokán a két szarvacska, s oly erővel lendítette meg a kaszát, hogy a füvek hangos kiáltással köszönték meg: „Sziép jány Ibronka, ilyen könnyen még sose haltunk meg!”

Amott ketten persze látták, mi történik, előszívárogtak a kompresszorházból, indultak a tanya, a furgon felé, ahol Józsi az özvegyasszony kösztján már jóllakott. Lógó orral csatlakozott hozzájuk Boldizsár is.

Olyanok vótak, mint egy-egy lekopaszított fa. Józsi vigyorgott, de nem szólt, mert a furgonban Gáspár, Menyhért és Boldizsár buzgón nekilátottak a vizsgálati jegyzőkönyvet elkészíteni. Ha most látta vóna valaki űket, nem negyvenegyhány éves, fiatalos szerelőknek, inkább komótos, kifáradt szakiknak találta vóna űket.

— Hova? — kérdezte Józsi.
— Haza. Végeztünk. — Mondta (éppen!) Menyhért, aki mint afféle optimista a legkevésbé bírta a családást.

Ibronka meg, miután lekaszálta az ezüstösen csillogó gázvezeték mellett a fűvet, belevetette magát otthon az ágyába, sirt csendesesen, hogy neki csak ördögök jutnak...

Mert amilyen sziép jány vót, olyan éles ösztöne vót: a szerelők kiszálláson mind ördögök, hogyan hinne hát ilyen völegényeknek?

A szerelők persze szerencsésen hazaérték. S minthogy csakugyan ördögök vótak mindhárman, megcsókolták, megölelték hitvesüket, gyerekeiket és olyan igazi fáradtan, savanyú képpel vonszolták magukat ide-oda a házban, ahogy az a legjobb szerelőknek elő van írva.

A sok munkától hamar el is aludtak.

FODOR JÓZSEF: MÁRTÉLYI CSEND